

Onderwerp Ontwikkelmogelijkheden Laan Corpus den
Steller Hoorn Van Ketwich Verschuurlaan
Judith Wilke

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 0653722855
Datum 24-8-2021

Bijlage(n) 2
Uw brief van

Kenmerk 304338-2021
Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Groningen groeit, Groningen bouwt. De vraag naar goede woningen is groot. In de Omgevingsvisie Next City, vastgesteld door uw raad in 2018, is het uitgangspunt dat de groei grotendeels wordt opgevangen in bestaand stedelijk gebied waarbij het versterken van de leefkwaliteit centraal staat.

In de vorig jaar door u vastgestelde Woonvisie is als eerste speerpunt ‘Bouwen, bouwen en nog eens bouwen, maar wel met kwaliteit’ opgenomen.

Wereldwijd is er een trek naar de stad. Hierin is Groningen bepaald niet uniek. De populariteit van steden heeft positieve effecten: meer draagvlak voor voorzieningen, minder mobiliteit en behoud van waardevolle open ruimtes rond steden voor landbouw, natuur en recreatie. Aan de andere kant wordt de druk op de stad daarmee ook groter waardoor het nog belangrijker wordt om zo efficiënt mogelijk met de beschikbare ruimte om te gaan en ook in steden ruimte te houden voor groen en kwalitatieve goede openbare ruimte.

Naast een toenemende vraag naar wonen in de stad neemt het aantal personen per woning af: waar vroeger grote gezinnen woonden, wonen nu een- en tweepersoonshuishoudens. Meer mensen in de stad en minder mensen per woning leidt tot een sterk toegenomen vraag naar woningen. Ook in Groningen is dit een herkenbaar beeld. Als wij aan de vraag naar woningen tegemoet willen komen, moeten er woningen worden gebouwd.

Meer woningen betekent meer woongebouwen. De keerzijde van deze ontwikkeling is dat mensen die in de directe omgeving van de nieuwe hoogbouwontwikkelingen wonen, in het algemeen niet enthousiast zijn over de ontwikkeling van een hoog gebouw in hun woonomgeving. Het neemt zicht, licht of zon weg, doet het aantal inwoners toenemen en zorgt voor een veranderende woonomgeving. Ook bij vergunningsprocedure van project Q, een woongebouw met op een plek maximaal 15 woonetages aan de van Ketwich Verschuurlaan, zijn door 60 mensen totaal 16 zienswijzen met onder meer deze bezwaren ingediend. Uw raad heeft hierover in de vergadering van oktober 2020 gesproken. De vragen over project Q zijn door uw raad

in een breder kader geplaatst, namelijk uw raad wil een totaalbeeld van de wijze waarop wordt omgegaan met gevolgen van de intensivering voor de stedenbouw maar juist ook voor groen en ecologie, de verkeerssituatie, de parkeersituatie, het woningbouwprogramma maar ook over de wijze van participatie voor de omgeving. Wij hebben u in bovengenoemde vergadering (20-10-2020) toegezegd een brief ter verduidelijking voor te leggen.

Leeswijzer

Wij geven u eerst een overzicht van het geldende beleid in Groningen, toegespitst op de Laan Corpus den Hoorn en Van Ketwich Verschuurlaan. De projecten Laan Corpus den Hoorn 102 en met name project Q beschrijven we uitgebreider.

1. Samenvatting gemeentelijk beleid

Algemeen: Compacte stad

Al sinds de jaren '80 wordt in Groningen het idee van de compacte stad omarmd. De compacte stad wordt sindsdien beschouwd als de beste manier om de groeiende bevolking op kwalitatief goede wijze te huisvesten, het autoverkeer te beperken en ruimte over te houden voor natuur, landbouw, bedrijven en recreatie. Door ruimtelijke ordening en mobiliteit continu in samenhang te bezien is Groningen in 2020 gekozen tot gezondste gemeente van Nederland en onlangs in 2021 tot stad met de beste luchtkwaliteit.

Door bewuster om te gaan met de ruimte in de stad is het mogelijk de ruimte intensiever en kwalitatief hoogwaardiger te gebruiken. Op deze manier kan aan de groeiende vraag naar woningen worden voldaan, meer openbare ruimte worden gecreëerd en het ommeland worden behouden voor landbouw, natuur, recreatie. Door compact te ontwikkelen zijn meer voorzieningen op korte afstand aan te bieden en is het mogelijk het autoverkeer te beperken. Zo kan de stad ingericht worden voor fietsers en voetgangers. Dit levert een aantrekkelijkere en socialere openbare ruimte op.

Uw raad heeft vanuit de gedachte van de 'compacte stad' aangegeven dat langs de belangrijke gebiedsontsluitingswegen in de stad, de bebouwde omgeving de komende jaren sterk wordt geïntensiveerd. De hoogbouwlocaties langs de Laan Corpus den Hoorn en Van Ketwich Verschuurlaan zijn daar een voorbeeld van.

In bestemmingsplannen zijn hiervoor mogelijkheden opgenomen, soms in de regels (waardoor direct bouwrecht ontstaat), soms in de toelichting (het deel dat de visie van de gemeente beschrijft). De laatste jaren zijn, ook langs de Laan Corpus den Hoorn en Van Ketwich Verschuurlaan, verschillende hoogbouwprojecten ontwikkeld en wordt gewerkt aan nog meer hoogbouw-woningbouwontwikkelingen.

Uw raad heeft aangegeven van de ontwikkelingen langs de Laan Corpus den Hoorn en Van Ketwich Verschuurlaan een totaalbeeld te willen zien. Hoe wordt een hoogbouwontwikkeling goed ingepast in de bestaande omgeving waarbij de aspecten groen en duurzaamheid, verkeer, parkeren maar ook het woningbouwprogramma en uiteraard de participatie goed worden meegenomen.

De Intense Stad 2004

De manifestatie De Intense Stad diende als impuls en aanjager van de verdichting. Door in hoge, multifunctionele, fraai ontworpen gebouwen verschillende functies - zoals (zorg)woningen, sportaccommodaties en wijk-, onderwijs- en zorgvoorzieningen- te huisvesten, bleef enerzijds het draagvlak voor wijk- en buurtvoorzieningen behouden en was het anderzijds mogelijk meer diversiteit in het woningaanbod te brengen. De manifestatie had grote invloed op hoogbouw- en intensiverings-projecten in de stad. Bij de manifestatie Intense Stad zijn veel projecten bedacht die inmiddels zijn ontwikkeld, zoals de Reitdiepzone, de Laan Corpus den Hoorn (Rokade) en de Palladiumflat in Vinkhuizen.

Hoogbouwvisie voor Groningen 2009

In 2009 heeft uw raad de nog steeds geldende Hoogbouwvisie voor Groningen (Structuurvisie Hoogbouw) vastgesteld. In de hoogbouwvisie is o.m. het volgende vastgesteld dat hoogbouw een belangrijke betekenis kan hebben voor het aanjagen van het permanente proces van verstedelijking. Hoogbouw kan, daar waar behoefte is aan een nieuw ruimtelijk accent met een stedelijke uitstraling, een functie hebben. De bouwhoogte zal meer de expressie zijn van de 'mate van stedelijkheid' van een locatie of gebied.

Hoogbouw is omschreven als elk initiatief hoger dan 20 meter. In de hoogbouwvisie is een stappenplan opgenomen om alle aspecten goed te doorgronden. Zo moet het gebouw een hoge architectonische kwaliteit hebben, voldoen aan verschillende duurzaamheidseisen en moet de hinder door het gebouw zo minimaal mogelijk zijn op de aspecten schaduw, wind en op het gebruik van het gebouw (bereikbaarheid, toegankelijkheid, parkeren, sociale publieksfuncties in de laagste verdiepingen). Deze informatie kan worden aangeleverd via een hoogte-effectrapportage.

Alhoewel wij de Hoogbouwvisie nog steeds bruikbaar en passend achten, onderzoeken we momenteel of herijking nodig is. Bij elk hoogbouwinitiatief worden de plannen op passendheid en integraliteit beoordeeld door de stadsbouwmeester.

Ter informatie hebben wij in de bijlage drie ontwikkelmodellen opgenomen. Midden-, hoog- of laagbouw, elk heeft zijn eigen dynamiek. Om deze nader aan te geven, hebben wij deze drie opties langs deze lanen uitgewerkt. Welke positieve en negatieve gevolgen qua aantal woningen, opties stedenbouwkundige uitstraling, parkeer- en groenmogelijkheden hebben deze keuzen?

Bestemmingsplan Corpus den Hoorn 2008

Het bestemmingsplan Corpus den Hoorn is herzien in het kader van de Wet ruimtelijke ordening 2008 (verder Wro). Bestemmingsplannen kregen in de Wro een maximale geldigheidsduur. In dit bestemmingsplan zijn bestaande en uitgewerkte ontwikkelingen meegenomen, voor het overige is het een conserverend bestemmingsplan. In de toelichting zijn ontwikkelingswensen en mogelijkheden aangegeven. In het bestemmingsplan is in de toelichting aangegeven dat de Laan

Corpus den Hoorn met de aansluiting op de A7 een belangrijke rol in de stedelijke verkeersstructuur krijgt. De bebouwing langs de laan kan dan ook transformeren naar een schaal die bij de stedelijke structuur past. Het streefbeeld bestaat uit bebouwing met een hoogte van 4 tot 10 bouwlagen met op een aantal punten hoogte-accenten tot maximaal 21 bouwlagen op structuurbepalende punten. De bebouwing staat dan in een groene setting, zodat de laan als een parklaan betiteld kan worden.

Bestemmingsplan De Wijert, 2010

Ook het bestemmingsplan De Wijert is herzien in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (2008). Ook hier zijn steeds de bestaande situatie of al ver uitgewerkte ontwikkelplannen meegenomen, andere ontwikkelingen en wensen zijn opgenomen in het onderdeel 'toelichting'.

In het bestemmingsplan is aangegeven dat de Van Ketwich Verschuurlaan een betekenis in de hoofdstructuur van het plangebied. Het verbindt de Wijert aan de omliggende wijken en biedt de wijk een directe aansluiting op het snelwegennet. De Van Ketwich Verschuurlaan krijgt op het schaalniveau van de stad een grotere betekenis doordat de in het verlengde hiervan gelegen Laan Corpus den Hoorn een directe aansluiting op de A7 krijgt. Verwacht wordt dat de bebouwing langs de Van Ketwich Verschuurlaan aangepast wordt aan het stedelijke schaalniveau; op diverse belangrijke plekken zal in de toekomst hogere bebouwing (tot 15 à 17 lagen) verrijzen. Hiermee krijg de straat ook een stedelijke uitstraling die hoort bij de stedelijke betekenis.'

Voor Van Ketwich Verschuurlaan 102, Groot-Zuid, is in de regels opgenomen: deel functie wonen, tot 52 meter en deel van de kavel heeft de functie kantoor, met een hoogte tussen 8 en 18 meter.

Omgevingsvisie The Next City 2018

De Omgevingsvisie herhaalt het verschillende malen: 'Groningen groeit flink. Die groei vangen we op in de bestaande stad. Dat betekent een heel stevige ontwikkelopgave: in de schaarse ruimte moet veel gebeuren. Het gaat er dan om een goed evenwicht te vinden tussen verschillende functies, belangen, wensen en de kwaliteit van de leefomgeving.' Een van de strategische uitgangspunten is vasthouden aan de compacte stad en om niet extra in het buitengebied te bouwen.

Voor het compact bouwen zijn belangrijke redenen:

1. het sparen van het groen om de stad heen en dus het openhouden van het landschap;
2. het beperken van automobiliteit en stimuleren van fietsen, lopen en het gebruik van het OV. Hierdoor is het mogelijk schone lucht te behouden en minder geluid en uitstoot te produceren.
3. creëren van draagvlak voor voorzieningen in de wijken en op straatniveau.
4. beter benutten bestaande infrastructuur beter benutten, minder nieuwe infrastructuur aanleggen.

Naast verdichting ontwikkelen we ook mogelijkheden voor meer groenstedelijk wonen, zoals in Meerstad, Reitdiep en De Held 3 om in deze woningvraag te kunnen voorzien. De 20.000 woningen uit de Woondeal Groningen (afspraken met het

ministerie van Binnenlandse en Koninkrijkszaken) worden voor ca. 2/3 in de bestaande stad en 1/3 op genoemde locaties aan de randen ontwikkeld. In de regio Groningen-Assen wordt samengewerkt aan een nieuwe verstedelijkingsstrategie: woningen toevoegen waar het de grootste maatschappelijke meerwaarde heeft, dus zoveel mogelijk in stedelijk gebied en bij knooppunten van openbaar vervoer (zoals stations).

Eind 2021 wordt de actualisering van The Next City verwacht. Deze actualisering richt zich met name op de landelijke gebieden en de dorpen als gevolg van de herindeling. Voor de groei-opgave is het logisch en consequent om de lijn, zoals die in 2018 is ingezet, voort te zetten. Waar nodig scherpen we aan, op basis van ontwikkelingen die zich sinds 2018 hebben voorgedaan. Ook verwachten we in deze visie op hoofdlijn een aantal uitspraken te doen over hoogbouw, of misschien nog wel beter: verdichting.

Woonvisie 2020

In de woonvisie “*Woonvisie Groningen - een thuis voor iedereen*” zijn vijf speerpunten benoemd, de eerste is ‘Bouwen, bouwen en nog eens bouwen, maar wel met kwaliteit’. De woonvisie stelt dat de kwaliteit van de woningen van groot belang is, zowel in de stedenbouw en als de openbare ruimte. De strategie van de compacte stad met volop aandacht voor een hoogwaardige en toegankelijke openbare ruimte wordt gehandhaafd.

Ook in de Woonvisie is de visie op hoogbouw aangegeven: ‘In Groningen moeten we zeker in de stad veel woningen bijbouwen. We vinden het belangrijk te onderzoeken of ook hoogbouw een bijdrage kan leveren aan onze doelstellingen. Behalve om de aantallen gaat het dan ook om het versterken van het stedelijk woonmilieu, het behoud van de gewenste dynamiek in stad, wijk en buurt en het maken van voldoende openbare ruimte op het maaiveld. Hoogbouw gaat wat ons betreft verder dan alleen het stapelen van appartementen.’

2. *Stedenbouwkundige visie op ontwikkelingen langs gebiedsontsluitingswegen; in deze gericht op Van Ketwich Verschuurlaan*

Bij de verdichting langs de Van Ketwich Verschuurlaan wordt ingezet op het toevoegen van woningen en aanvullende stedelijke voorzieningen maar juist ook op een betere, groenere, openbare ruimte. De stedelijke voorzieningen kunnen bij uitstek in de plint, waarboven dan veelal appartementen worden ontwikkeld.

Op de schaal van de stad is de Van Ketwich Verschuurlaan samen met de Laan Corpus den Hoorn een gordel die een aantal spaken met elkaar verbindt, zoals de A7, de A28 en de Hereweg. Deze gordel knoopt het Stadspark aan de uitloper van de Hondsrug, die onder de Hereweg doorloopt. Die gordel mag op de schaal van de stad zichtbaar zijn. Samen met de verdichtingsopgave pleit dat voor het maken van een stadsstraat, waarbij programma, stevige straatwanden en de aankleding van de ruimte ertussen een hoogstedelijk samenspel vormt.

De Wijert is te classificeren als een stempelwijk. Kenmerkend voor de stempelstructuur is herhaling van een patroon van bouwblokken, waardoor herkenbaarheid en hiërarchie in het stedelijk weefsel wat minder prominent aanwezig zijn. De hiërarchie in stempelwijkstructuren is vooral zichtbaar in de primaire auto-ontsluiting, meestal in een kruisvorm met in het midden het wijkvoorzieningencentrum. Op de kruising van een aantal stempels bevindt zich soms ook nog een kleinschalig voorzieningencluster. Deze hiërarchie komt in de betere stempelwijken ook terug in de architectuur. Ook typisch aan stempelwijken is dat men eigenlijk niet zo goed raad weet met de randen, dat zijn vaak wat ongedefinieerde restructies. Zo ook bij de Wijert, vooral waar het noordelijke en het zuidelijke deel bij elkaar komen bij de Van Ketwich Verschuurlaan. De Van Ketwich Verschuurlaan scheidt de Wijert in een noordelijk en een zuidelijk deel. Het noordelijk deel heeft een gave stempelstructuur die dateert uit de naoorlogse wijkgedachte, met een doorlopende lommerrijke, groene kern. Die stempelstructuur is later ook in zuid opgepakt, maar dan met wat meer laagbouw gegroepeerd rondom een hofjesstructuur en met hoogbouw langs de randen. Dit is waar de laag- en middenbouwtypologieën samen moeten komen met de stadsstraat met een hoogstedelijke uitstraling. Een uitstraling met stedelijke wanden, verschillende gebruikers voor voorzieningen en bewoning in hogere dichtheden.

Bij deze transitie naar een gemengd stedelijk gebied moet zaken zoals parkeren, duurzaamheid, groen/openbare ruimte en techniek op elke schaal integraal, vanaf de start mee worden ontworpen. Het lommerrijke groen uit de Wijert moet zichtbaar en beleefbaar blijven.

Een goed ontworpen plint kan bijdragen aan een aantrekkelijke verblijfsomgeving. Een verbinding tussen passant en gebouw vraagt niet noodzakelijkerwijs om een volledig transparante plint, een balans tussen interactie en privacy vanuit het gebouw kan daar even goed voor zorgen.

De juiste functie kan op de juiste plek een omgeving 'opladen'. Dat wil zeggen dat de openbare ruimte extra betekenis krijgt als een bepaalde functie de ruimte betekenis kan geven. Een plantsoen waar bewoners op uitkijken, een lunchroom met een bankje voor de deur of een klein pleintje voor de hoofdentree van een flatgebouw waar de pakketbezorger zijn fiets kan plaatsen. Dat betekent dat er ook keuzes moeten worden gemaakt over de minder aantrekkelijke voorzieningen die onvermijdelijk zijn, zoals technische ruimtes. Ook moet aandacht zijn voor welke type woning op welke plek komt en welke relatie die met zijn omgeving aangaat.

3. *Projecten Van Ketwich Verschuurlaan 92: Project Q en Van Ketwich Verschuurlaan 102: Groot Zuid*

Groot-Zuid

Zoals hierboven aangegeven is het bestemmingsplan De Wijert is in 2010 in het kader van het actualisatie bestemmingsplannen (opdracht vanuit de Wet ruimtelijke ordening) geactualiseerd. De bestaande bestemmingen werden opgenomen en vergevorderde ontwikkelingen zijn meegenomen. Hierdoor geeft bestemmingsplan op de locatie Van Ketwich Verschuurlaan 102 mogelijkheden voor de ontwikkeling van een woonpand van 15 etages en kantoorgebouw van 8 etages. De ontwikkelaar wil in

het kantoordeel graag woningen ontwikkelen. Wij zijn hierover met de eigenaar in overleg. Wij zijn bereid medewerking aan de functiewijziging te overwegen mits aan onze voorwaarden qua groen en ecologie, openbare ruimte, parkeren en woonprogramma wordt voldaan. De in het bestemmingsplan opgenomen mogelijkheden worden via direct bouwrecht verleend.

Project Q

Voor het pand aan de Van Ketwich Verschuurlaan 92, project Q is geen direct bouwrecht. De planvorming was onvoldoende ver gevorderd om al te worden meegenomen in het nieuwe bestemmingplan. In het bestemmingsplan De Wijert is wel de ontwikkelvisie in de toelichting opgenomen. Op de locatie van het Streeklaboratorium, Van Ketwich Verschuurlaan 92 is een basishoogte van 4 tot 10 bouwlagen mogelijk met één hoogteaccent tot maximaal 15 bouwlagen.

In navolging van de ingediende zienswijzen en de door uw raad benoemde aandachtspunten tijdens de raadsvergadering in oktober 2020, is het plan op de aspecten groen en parkeren nader uitgewerkt en meer inzichtelijk gemaakt. De groenaspecten bij deze ontwikkelingen zijn van groot belang. Bij project Q is dit als volgt uitgewerkt. De vergroening ziet toe op drie aspecten:

1. Vergroening kelderdek.

De architect De Zwarte Hond heeft een voorstel gedaan om een substantieel deel van het kelderdek te ‘vergroenen’. Gedacht kan worden aan gebouwde plantenbakken en groene dakbedekking. Dit komt m.n. bij de entree en aan de achterzijde van het complex (het terras). Voorstel is om het groen dat nu al aanwezig is rondom de bouwlocatie door te trekken naar het nieuwe complex.

2. Vergroening daken.

Met name het relatief lage dak van de entree wordt ‘groen’.

3. Vergroening terrein rondom de ontwikkeling.

Zowel op het resterende eigen terrein als daarbuiten gaat de ontwikkelaar groen toevoegen. In de, door uw raad hooggewaardeerde, BEA is een ruimschootse compensatie opgenomen. Een groot deel van het groen dat rondom wordt toegevoegd, komt op gemeentegrond. De ontwikkelaar betaalt deze kosten.

De ontwikkelaar heeft verklaard de kosten van de genoemde groenaspecten op zich te nemen.

Aan de ontwikkelaar zijn ook de geldende eisen m.b.t. parkeren opgelegd. Ook uit het recente parkeeronderzoek (april 2021) is gebleken dat de ontwikkeling hieraan voldoet. De ontwikkelaar heeft daarenboven extra maatregelen genomen zoals het ter beschikkingstellen van vier deelauto's en extra waarborgen dat de doelgroep in het pand inderdaad minder mobiele bewoners zijn. Hierdoor wordt voldaan aan de parkeernormennota.

Conclusie: Algemene uitgangspunten voor ontwikkelingen

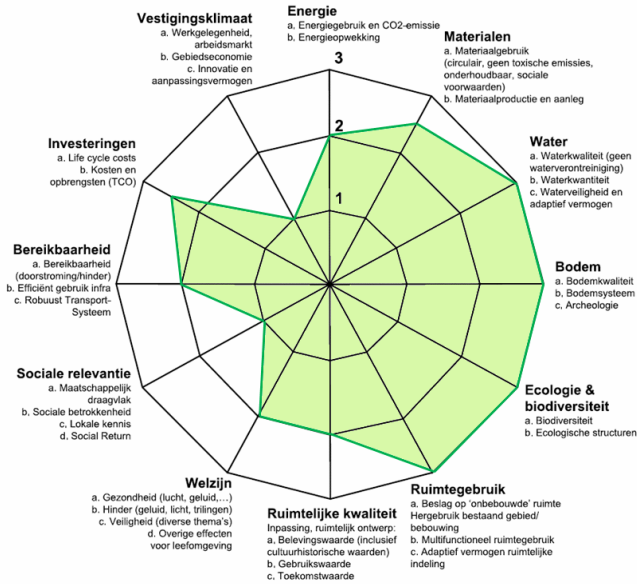
Verdichting moet gelijk staan aan vernieuwing en verbetering van de bestaande stad. Wij begrijpen dat een ontwikkeling voor een individuele bewoner nadelige gevolgen

kan hebben. Het is onze taak een afweging te maken tussen het individueel belang en het algemeen belang. Door woningen binnen het compacte stadprincipe te ontwikkelen, kunnen we voldoende woningen binnen de bestaande stad ontwikkelen, onze voorzieningen in de nabijheid van de woningen op peil houden en het autoverkeer beperken waardoor fietsers en voetgangers het primaat houden. We houden de stad leefbaar door ruimte te houden om groene, openbare ruimten in te (laten) richten. Een goed ontwikkelde compacte stad maakt een socialere stad. Binnen de gemeente Groningen gelden bestemmingsplannen en vele visies. Visies op het gebied van stedenbouw, wonen, groen, ecologie, duurzaamheid en aanverwante zaken. Bij alle ontwikkelingen in Groningen moet een ontwikkelaar zich houden aan al deze visies. In bepaalde gevallen is het hard geformuleerd, in andere gevallen meer open.

Aan ontwikkelende partijen die een ontwikkeling buiten het geldende bestemmingsplan willen doen maar ook bij grondverkoop van ons aan een ontwikkelende partij geven we randvoorwaarden en uitgangspunten mee. Het verdient aanbeveling vanaf de start uiterst concreet aan te geven welke eisen en wensen wij op gaan leggen. Duidelijkheid geeft rust en vanaf de start inzicht in de kosten en opbrengsten. Hierdoor wordt de mogelijkheid aan de andere partij geboden de ontwikkeling al dan niet ter hand te nemen.

Onze uitgangspunten gaan in op de hoeveelheid sociale huur, ecologie, percentage bebouwing en openbaar (groen)gebied, het aantal woningen, de verplichting bomen te handhaven, duurzaamheids-maatregelen, versterking groen en groenbeleving, participatie en communicatie met de omgeving, maximale hoogte van het te ontwikkelen plan, natuurinclusief-bouwen, parkeernormeringen en tal van locatiespecifieke zaken.

Om nog meer concrete inzet op verschillende op die locatie belangrijke aspecten te doen, kan gebruik worden gemaakt van het ambitieweb. In dit web wordt een minimaal aantal punten geëist, te verdelen over verschillende duurzaamheidsmaatregelen. In het algemeen maar ook per project kan, vanuit de gemeente of in samenspraak met de ontwikkelaar/-bewoners worden bepaald op welke aspecten meer of minder inzet wordt gezet. Deze eisen kunnen wij dan bij een specifieke ontwikkeling buiten bestemmingsplan aan een ontwikkelaar meegeven.

Wij vertrouwen erop u voldoende informatie over het kader van de ontwikkelingen langs de Van Ketwich Verschuurlaan en Laan Corpus den Hoorn te hebben gegeven. Het zienswijzenrapport en het ontwerpbesluit over Project Q, de directe aanleiding hiervoor, worden u binnenkort toegezonden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.